

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЕЛЕГАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ СОЦИАЛИСТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ (ЮЛИ 2019 - ЮЛИ 2020)

Настоящият отчет за дейността на Делегацията на българските социалисти в Европейския парламент в периода юли 2019 г. – юли 2020 г. има за цел да представи целия спектър от въпроси, по които работиха членовете ѝ през изминалата година.

Дългогодишното доминиране на Европейската народна партия в европейските институции не постигна разцвет на европейската икономика, повече справедливост, сближаване на държавите и перспективи за младите хора. Вместо това, политиките на ограничения дестабилизираха цели системи – здравеопазване, образование, социални политики; случи се Брекзит; проблемите с върховенството на закона в Полша, Унгария и България се задълбочиха; казусът с миграцията така и не намери общоевропейско решение; националният егоизъм и популизъм избуяха дотолкова, че сериозно да застрашат самото съществуване на Съюза, а ЕС се затруднява да заеме ролята си на глобален играч.

Фундаменталните провали на дясното управление на ЕС бяха очевидни. За 25 години на власт десницата доведе Стария континент до системна криза – Европа на корпорациите и бизнес интересите, а не на гражданите. Европа загуби социалния си облик, а държавата на благоденствието, установена след войните, престана да бъде модел за управление и развитие. Избрани през май 2019 г., ние се присъединихме към Групата на прогресивния алианс на социалистите и демократите (Сид) в момент, когато от символ на социалния прогрес в продължение на десетилетия, Европа бе доведена до бюджетни ограничения, липса на солидарност, демонтаж на социалната държава, дълбоки различия, облагодетелстване на богатите и отнемане на бъдещето за огромен брой граждани. С поведението си десницата де факто лансира Европа на няколко скорости. Посока, която съвсем логично доведе и до растящ евроскептицизъм, прояви на краен национализъм и ксенофобия.

По време на предизборна кампания мнозина предричаха възход именно на националисти и популисти, срив на големите партии и най-вече на социалистите. Тези прогнози не се сбъднаха. Рекорден брой (50,66%) избиратели гласуваха и то за проевропейски партии. Социалистите изработиха предизборен манифест, очертаващ основните послания и политики на левицата и издигнаха Франс Тимерманс за председател на ЕК.

От 751 места в началото на мандат 2019-2024, Европейската народна партия спечели 182 места спрямо 216 през мандат 2014-2019. Групата на прогресивния алианс на социалистите и демократите – 154 спрямо 185 през миналия мандат. На трето място се нарежда „Обнови Европа“ със 108 места. Групата на Зелените/Европейски свободен алианс е 4-та сила с 74 места спрямо 52 в предишния мандат. „Идентичност и демокрация“ печели 63 места. Конфедеративна група на Европейската обединена левица – Северна зелена левица спечели 41 места спрямо 52 през 2014. Независимите членове наброяваха 57 спрямо 20 в предишния мандат.¹

¹ След оттеглянето на Обединеното кралство от 1 февруари броят на местата в ЕП намаля на 705, което доведе до разместване по групи. ЕНП остана най-голямата със 187 места; Сид – със 147 места; „Обнови Европа“ – с 98 места.

Следва да отбележим, че през 2019 г. БСП е една от седемте европейски социалистически партии, които отбелязват ръст в подкрепата спрямо изборите за членове на ЕП през 2014 г. Девет партии, сред които и БСП, получиха повече мандати спрямо предходните избори.

Още в хода на предизборната кампания се очерта възможността за ляво-центристко мнозинство в ЕП, при което либералите, зелените и крайно левите имаха близки позиции до социалистите по множество въпроси. Перспективата ЕНП да остане в изолация беше съвсем реална. Техният водещ кандидат – Манфред Вебер не звучеше автентично с призивите си за промяна в ЕС след 25 години доминиране на десните в европейските институции и беше очевидно, че той не може да обедини мнозинството в ЕП. Общият кандидат на ПЕС Франс Тимерманс изглеждаше като авторитетна фигура, способна да обедини по-значителна част от политическите сили.

Преговорите обаче започнаха първо между премиерите, които трябваше да предложат не само председател на ЕК, но и нов председател на Европейския съвет. „Пакетът“ от най-важните постове в ЕС включваше още и председател на ЕП, ръководител на ЕЦБ и поста върховен представител на ЕС по въпросите на външната политика и политика на сигурност.

Социалистите настоявахме за спазване на принципа на водещия кандидат, защото хората го разпознават и асоциират с политиките на политическото семейство. Този процес, въведен за първи път на предишните европейски избори по инициатива на европейската левица, дава повече легитимност на ЕК, вместо задкулисни сделки между държавите, което на практика подменя вота на избирателите. Отстоявахме и позицията, че за лидер на ЕК трябва да бъде излъчен водещият кандидат на онази фракция, която успее да събере мнозинство в ЕП – демократичната практика във всеки национален парламент.

Още в изборната нощ ЕНП започнаха да бламират собствения си кандидат и да обсъждат алтернативни имена, защото беше ясно, че при спазване на тези принципи, биха загубили властта. Те бяха готови на всичко, за да запазят доминиращите си позиции и „стабилността“ – да приемат гласовете на крайнодесни, да жертват водещия си кандидат и да пренебрегнат демократичния процес и вота на избирателите, които гласуваха директно за председател на ЕК.

С това поведение в хода на преговорите десницата отхвърли демократичния принцип на общия кандидат в надпреварата и върна непрозрачността в решението за избора на шеф на ЕК в Европейския съвет. Това безспорно нанесе тежък удар по репутацията на ЕС и остави у много европейци усещането за сделка.

Така след серия преговори германският социален министър Урсула фон дер Лайен беше номинирана за следващ председател на ЕК, испанският външен министър и бивш шеф на ЕП Жозеп Борел – за върховен представител за външната политика, а французойката и шеф на Международния валутен фонд Кристин Лагард – за председателското място в ЕЦБ. Белгийският премиер Шарл Мишел беше избран за поста председател на Европейския съвет.

С оглед на географските и политически баланси, Европейският съвет разгледа и постигна единодушие за възможността президентът на ПЕС Сергей Станишев да бъде избран за председател на ЕП. За да защити интереса и досегашната позиция на ПЕС, той оттегли номинацията си и Групата на социалистите номинира Давид Сасоли.

Постигнатият компромис по отношение на постовете не удовлетворяваше всички. За социалистите той беше разочарование. След серия преговори с политическите групи в ЕП, Урсула фон дер Лайен бе определена за председател

на ЕК почти на ръба на необходимото мнозинство с гласовете на проевропейските фракции, включително и на част от Групата на социалистите.

Тази подкрепа обаче дойде при редица условия и ангажименти. За първи път кандидат за тази позиция поема толкова много и ясни писмени ангажименти, които отговарят на Манифеста на ПЕС. Сред тях бяха въвеждането на всеобхватен план за устойчиво развитие на ЕС (днес познат като „Европейска зелена сделка“), пълното прилагане на Социалния стълб, въвеждане на минимална европейска заплата, продължаване на Младежката гаранция, въвеждане на Детска гаранция с адекватно финансиране, утвъряване на бюджета на програмата за академичен и професионален обмен Еразъм+, създаване на Фонд за справедлив преход за страни и региони, които биха били засегнати от прехода към нисковъглеродна икономика, реформа на Дъблинското споразумение, ускорено развитие на европейската служба за гранична и брегова охрана Фронтекс, въвеждане на общоевропейски механизъм за опазване на върховенството на закона в страните-членки, въвеждане на европейска схема за помощ при безработица и други.

Въпреки това, мнозина в Групата на социалистите - в това число и българската делегация, гласувахме против кандидатурата на фон дер Лайен. На първо място – като знак, че не приемаме подхода на Съвета, който елиминира водещите кандидати, които участваха в кампанията за изборите. На второ място – защото уверенията и писмото ѝ създадоха очаквания и дадоха надежда за промяна, но не и достатъчно ясни гаранции, че ще се реализират, нито достатъчна конкретика затова как и кога ще се случат.

Ето защо, в следващите месеци основната политическа задача за европейските социалисти беше да следят тези обещания да залегнат в работната програма на Комисията и декларираните приоритети да бъдат адекватно отразени в насоките за работа на новите комисари и разпределението на техните ресори. Това беше условието за подкрепа на новия състав на ЕК.

Европейската левица увеличи спрямо предходния мандат своите комисари /от 6 на 9/ като получи и един изпълнителен зам.-председател /Франс Тимерманс/ и двама зам.-председатели на ЕК. Това е успех, тъй като е най-силното присъствие на социалистите от 16 години насам. То е и шанс да реализираме промяната, за която гласуваха голяма част от европейските граждани, както и възможност да се преборим с практиката от последните мандати на ЕК, когато ЕНП налагаше тяснопартийна работна програма. След тежки преговори ПЕС, левите премиери и Групата на социалистите и демократите извоюваха ключови ресори за левите комисари: икономика, социална политика, регионална политика, външна политика, нов зелен пакт, околна среда, вътрешни работи.

Ръководни приоритети за нашето политическо семейство бяха включени в Работната програма на Комисията. От една страна, за изработване и прилагане на Европейски зелен пакт в съответствие с Манифеста на ПЕС – за по-чисти градове и по-добър въздух в ЕС, за подобряване на живота и здравето на европейските граждани, за по-чиста и устойчива енергетика с грижа за хората и работните места и европейската индустриална конкурентоспособност. Продължихме да настояваме преходът към нисковъглеродна икономика да бъде социално справедлив, чрез осигуряване на подкрепа за най-уязвимите региони и най-засегнатите сектори, чрез създаване на специален Фонд за справедлив преход с адекватно финансиране. Втори ключов приоритет за нас, като социалисти бе битката за разширяване на Социалния стълб, защото само чрез прилагането на справедливи условия на труд, минимално европейско заплащане и въвеждане на Детска гаранция може да се даде нова перспектива в живота

на европейците. Третата ни голяма битка беше тази срещу неравенствата в ЕС. Европа трябва да остане обединена – без скорости и различни посоки, за да вървим заедно към изравняване, вместо към създаване на нови разделения. Искахме справедлив и социален бюджет на ЕС със запазване на финансирането за кохезионната политика и земеделието.

Актуална за страната ни предстои да бъде и работата по приоритет „Утвърждаване на европейския начин на живот“ на Комисията, включващ конкретни мерки по линия на съдебното сътрудничество, както и създаване на Европейско пространство на правосъдие чрез свързване на различните национални правни системи в ЕС, което да улесни гражданите и бизнеса и се очаква да допринесе за ефективната борба с корупцията на европейско и местно равнище.

В приоритет „Икономика в интерес на хората“ е заложен ценностният принцип, че физическите лица и предприятията в ЕС могат да просперира само ако икономиката работи за тях. Социалната пазарна икономика на ЕС дава възможност за растеж и за намаляване на бедността и неравенството. За целта от съществено значение е да се укрепят малките и средните предприятия, които са гръбнака на европейската икономика. Освен това, трябва да бъде завършен съюзът на капиталовите пазари и да се задълбочи икономическият и паричен съюз.

Защита на принципите на правовата държава и основните права ще продължи да бъде основополагащ принцип в работата на новата Комисия и посредством тематично направление „Нов тласък за европейска демокрация“. По-доброто регулиране на този процес е свързано с изготвянето на политики и закони на ЕС по такъв начин, че те да постигат целите си възможно най-ефикасно и ефективно.

За съжаление, макар и с постигнат компромис по основните приоритети в дейността на европейските институции, множеството разломи вътре в ЕС проличаха и по редица ключови за бъдещето на Съюза теми: Брексит, миграция, европейски бюджет и др.

Преговорите по Брексит са маркирани от взаимни обвинения, липса на склонност към компромиси и бавно развитие. След приключването на 7-мия кръг на преговорите през август 2020, споразумение с Великобритания изглежда все по-малко вероятно според Мишел Барние – главен преговарящ от страна на ЕС. А как ще приключи казусът „Брексит“ – този въпрос е от съществено значение за бъдещото единство на Съюза. Още повече, имайки предвид нарастващото ниво на евроскептицизъм, както и на отправяни призови от страна на редица политици за последване на примера на Великобритания.

След кризата през 2014-2015 г. миграцията продължава да бъде една от темите, които противопоставят страните-членки в ЕС. Вишеградската четворка застана остро срещу въвеждането на механизми за солидарност между държавите-членки в ЕС. Гърция и други държави от Южна Европа като Италия, Кипър и Малта се застъпват за общоевропейско решение, което да намали тежестта на държавите-членки на първа линия, които поради своето географско положение се намират на външна граница на ЕС и са първа европейска страна за бежанците. На този фон ЕК обяви, че ще предложи нов Пакт за миграцията, който да позволи сближаване на позициите между отделните държави и възобновяване на преговорите по реформата на общата европейска система за убежище. Немското председателство на Съвета също заложи като основен приоритет изработването на обща европейска миграционна политика.

Тежките и противоречиви преговори по Многогодишната финансова рамка бяха финализирани на ниво Европейски съвет едва през юли 2020 г., паралел-

но с приемане на предложението на ЕК за възстановяване от кризата от коронавирус - „Следващо поколение Европейски съюз“. Договореност между лидерите на държавите-членки бе постигната, но бе извоювана по трудния път на компромиса. Подчертани бяха ограничените възможности за действие предвид наличието на разнопосочни разделителни линии, включително различните концепции за бъдещето на Съюза. Т.н. „пестеливи“ страни - по-богатите страни, предимно северните страни нетни платци в бюджета на ЕС, групирани около Нидерландия (Австрия, Дания, Швеция и Финландия), се противопоставиха на идеята за отпускане на голямо количество безвъзмездни средства /в крайна сметка ресурсите в най-голямото перо от пакета за възстановяване – Механизма за възстановяване и устойчивост, бяха трансформирани съответно на 390 млрд. безвъзмездни помощи и 360 млрд. евро заеми, вместо първоначалното предложение на ЕК за 500 млрд. безвъзмездни средства и 250 млрд. заеми/.

Разделително поле се оказа и предложението за блокиране на средства при съмнения за отсъствие на върховенство на закона, като основните противници бяха Унгария и Полша (срещу които ЕК води наказателни процедури), които в крайна сметка успяха да постигнат смекчаване на текста в Заключенията на Европейския съвет от юли. Същевременно ЕП настоява да бъдат регламентирани ясни правила за обвързване на финансовите средства, получавани от държавите-членки от европейския бюджет, с ефективната защита на принципите на върховенство на закона, като абсолютна предпоставка, че европейските средства ще достигнат реално до европейските граждани.

За съжаление, в голямата си част, отчетният период бе свързан и с модифициране и промяна на интензивността на директната ни работа като членове на ЕП вследствие развилата се пандемия от коронавирус, която се оказа безпрецедентен тест за общества, правителства и институции; за солидарността и хуманизма. Феномен, който послужи и като своеобразен измерител за стабилността на глобалната и европейска икономика и финансова система, на международните механизми за справяне с кризи, както и на тези за държавно управление. Ситуация, която още веднъж изведе на преден план необходимостта от солидарност между държавите-членки, както и основополагащото значение на принципите на свободно движение на стоки, хора и капитали в ЕС.

Кризата обуслови необходимостта от по-добро взаимодействие на европейските здравни системи, така че да не се окажат неподготвени за евентуална следваща вълна на вируса или друг тип здравна криза. Видно беше, че е необходима по-голяма координация и синхронизация чрез изготвянето на единни критерии, на базата на които това да се случи².

Показа и пагубните последствия от мерките за излизане от последната финансовата криза – политиката на строги ограничения и оряване на най-загнетите държавни сектори в момента. Хвърли светлина върху важността на водещи за социалистите политики, които останаха пренебрегвани с години от много правителства. Социалните политики, обществените услуги, икономическите „мрежи“ за сигурност бяха оставени на заден план в името на създаване на възможно най-благоприятни условия за едрият бизнес и големите корпорации. По традиция, във времена на криза, дори видни представители на десницата си припомнят важността на инвестицията в хората и в публичните услуги. Но години безхаберие няма как да бъдат компенсирани за няколко месеца.

Кризата доведе и до преосмисляне на ролята и мястото на държавата в икономиката, както и на необходимостта от преформулиране на икономическите

² напр. брой болнични и интензивни легла на глава от населението за всяка страна-членка, минимално възнаграждение на здравните работници, брой здравни работници, процент от БВП, който се дава за здравеопазване, универсални стандарти в скрийнинга

политики. Европа има нужда да върви към нов икономически модел на реиндустриализация. Пандемията показва и зависимостта на ЕС от трети страни в стратегически производства, като тези на защитни медицински облекла и оборудване. Видна стана нуждата от регионализация на производствата, реинтеграция на индустриалните процеси в рамките на ЕС и скъсяване на веригите за доставка като възможност за избягване на зависимост от трети страни, особено за стратегическите вериги.

Стагнацията изостри и социално-икономическите последствия, които вече се усещат, особено на пазара на труда. Безработицата расте. Вероятно ще има сериозно социално напрежение.

Нашето политическо семейство реагира първо на предизвикателствата в резултат на кризата. От самото начало призовавахме за спешност и мащабност на мерките, а това се оказа ключово за целостта на Европа. Политиките на социалистите, които изглеждаха невъзможни – като общ европейски дълг и европейска схема за борба с безработицата, не само станаха реалност, а се превърнаха в основата на спасителния план на ЕС. Точно заради това заглъхнаха и гласовете на либералите и десните за нова порция строги икономии, за предоставяне на „помощ“ единствено и само под формата на кредити, свързани с жестоки условия за орязване в социалните системи. Кризата хвърли светлина върху пагубните последици от същите тези мерки за затягане на коланите, взети след финансовия колапс през 2007 г.

Оказахме натиск върху ЕК, както и върху десни и либерални европейски лидери, които досега водеха Европа към разделения и противоречия. В резултат бяха предприети редица конкретни мерки и инициативи. След седмици (не)прикрити пререкания беше договорен първият сериозен пакет от мерки на обща стойност 540 млрд. евро за покриване на преките здравни нужди в битката с пандемията, за мерки срещу безработицата и за подпомагане на малки и средни предприятия. Договореният от Еврогрупата пакет включваше:

- т. нар. пакет SURE на стойност 100 млрд. евро, лансиран от ЕК по предложение на левите еврокомисари Джентилони и Шмит. Той дава възможност чрез специални бонове да бъдат компенсирани временно освободените от работа вследствие на пандемията трудещи се;

- специален фонд на стойност 200 млрд. евро към Европейската инвестиционна банка за подпомагане чрез заеми на компании /преди всичко малки и средни предприятия/, които са претърпели щети заради пандемията;

- заеми за затруднени правителства на обща стойност 240 млрд. евро от Европейския механизъм за стабилност, наричан „Спасителен фонд“. Единственото условие е средствата да бъдат предназначени за покриване на нужди в здравната сфера. Достъпен е само за държавите от Евронзоната.

Тежките икономически последици обаче подхраниха старите разделения в Европа, които са едновременно географски и политически. Север срещу юг, „спестовниците“ срещу „приятелите на кохезията“. Този разнороден създаде впечатлението, че ЕС може да се отдаде на политически препирни и пазарлъци между европейските лидери, вместо на бързи и ефективни решения, взаимопомощ и солидарност. Днес вече всички са наясно както с мащаба на проблема, така и с мащаба на необходимия отговор.

Финалната договореност ще подпомогне националните бюджети в опита за ускорено възстановяване на икономиката, но едва ли ще успее да изведе Европа до лидерски позиции в областите, които са ключови за бъдещото икономическо развитие, растеж и глобална конкурентоспособност. Четиридневният маратон от предимно двустранни срещи говори, че повечето лидери отново

предпочетоха да се борят за средства в държавния фиск, вместо да демонстрират така необходимото ни днес визионерство и европейска амбиция. Логично, „жертва“ на този подход паднаха редица общностни политики и програми:

- общият размер на седемгодишния европейски бюджет бе намален до 1,074 трлн. евро – далеч под очакванията на ЕП за 1,324 трлн. и дори по-малко от последното предложение на Комисията за 1,1 трлн. евро;

- основното бюджетно перо, чрез което се разчиташе да се финансират редица нови инициативи - „Единен пазар, иновации и цифровизация“ – е сведено до 132,781 млрд. евро – отново далеч под очакванията на ЕП за 216,010 млрд. евро;

- средствата за Кохезионна политика също са намалени с 80 млрд. евро в сравнение с очакванията, въпреки допълнителните „бонуси“ в последния момент за някои страни;

- Фондът за справедлив преход е намален от 40 на 17,5 млрд. евро;

- „орязани“ са и редица други пера в областта на здравеопазването (програмата Health4EU) и образованието - (програмата Еразъм+) например.

Предвид историческото решение за общ дълг, сделката може да се определи като голяма крачка в европейската интеграция, но предвид оръязаните политики и програми – като твърде малка стъпка към глобално лидерство на ЕС.

В този контекст, масовите протести в България с искания за оставката на правителството, ясно демонстрират желанието на мнозинството от българите и особено на младите и хората в активна възраст, реално да бъдат съблюдавани и прилагани основните принципи и ценности на ЕС. Управляващите и техните явни и задкулисни партньори предизвикаха безпрецедентна за последните 20 години институционална и политическа криза, изходът от която са единствено нови избори. Много ясни са очакванията на гражданите за адекватна реакция от страна на европейските институции на техните справедливи и демократични искания. За съжаление Европейска комисия със закъснение чрез своя говорител Кристиан Виганд се задоволи единствено с бланкетно изявление, подкрепящо правото на българските граждани на протест. Същевременно Европейската народна партия подкрепи правителството на Борисов, а от Алианса на либералите и демократите в Европа, чиито член е ДПС, се наблюдава показателно мълчание по темата.

Десните лидери в ЕС сякаш са слепи за случващото се в България. За разлика от тях левите/+зелените/ са единствените, които реагираха в началото на протестите. Когато президентът на ПЕС Станишев представи актуалната политическа обстановка у нас пред леви премиери и еврокомисари преди заседанието на Европейския съвет през юли, те бяха единодушни в подкрепата си за протестиращите срещу корупционния модел на управление и подкопаването на върховенството на закона в страната. Подкрепя изрази и Групата на социалистите в ЕП, когато той постави въпроса на заседание на Бюрото. Ръководителят на Делегацията на българските социалисти Петър Витанов подробно запозна колегите си от Групата на СиД за случващото се в България, а Елена Йончева в качеството си на член на Комисията за граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (ЛИБЕ) инициира включването на темата на следващото пленарно заседание на ЕП. Искането беше подкрепено от 29 социалисти. В резултат председателят на Групата на СиД Ираче Гарсия подкрепи протестите и публично в социалните мрежи. През август пък подкрепя изрази и парламентарната група на Германската социалдемократическа партия .

Опитите ни да привлечем вниманието на по-широк кръг политици в европейските институции към случващото се всъщност започнаха преди протестите. Делегацията на българските социалисти предизвика дискусии за състоянието

на демокрацията в България в рамките на Групата на СиД, както и дебати в ЛИБЕ за върховенството на правото в България.

През юни Делегацията изпрати писмо до председателя на ЕК фон дер Лайен, в което подробно описа ситуацията и призова за реакция от нейна страна. Елена Йончева внесе и писмен въпрос до ЕК относно състоянието на антикорупционните реформи, като поиска и ЕК да изясни какво е актуалното състояние с механизма за сътрудничество и проверка за България. В отговор, през м. август 2020 г. ЕК писмено потвърди, че Механизмът продължава да действа за България и решението, с което той е създаден, не е отменено.

Българското правителство отнесе сериозни критики по време на обсъждане на бъдещето на Механизма на заседание на ЛИБЕ на 10 септември. Представители на „Обнови Европа“, Групата на зелените / Европейски свободен алианс, СиД се изказаха много критично по отношение състоянието на правата държава у нас. Особено показателно беше изказването на Клеър Дали от Европейска обединена левица/Северна зелена левица, в което тя категорично твърди, че са налични безспорни доказателства за нерегламентирани връзки между премиер и съдебна власт, за насочване кой да бъде преследван и как да се прикриват обвиненията срещу първия.

Комисарят по правосъдие Вера Йоурова също подчерта, че в България има недовършена работа по отношение на борбата с корупцията и реформите в съдебната система. Според нея ЕС очаква резултати, а тук много от поетите ангажименти не са изпълнени.

В първата си реч за състоянието на Съюза председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен също подчерта, че върховенството на закона, свободата на медиите, независимостта на съдебната власт и разделението на властите са ключова ценност за Съюза.

В този момент обаче не бива да пренебрегваме дългосрочната визия – отвъд пандемията и отвъд неизбежната оставка на българското правителство. Много неща предстои да се променят в Европа и света – икономически, политически, геополитически. Със сигурност имаме нужда от сериозно пренареждане на ценностите и тази криза ще катализира такъв процес, който ще има отражение върху политиките срещу замърсяването, агресията на пътя, в училище, у дома. Трябва да бъдем загрижени за здравеопазването и образованието, да придвижим реформите в редица ключови сектори по по-бърз и прозрачен начин, да ускорим дигитализацията на публичните услуги. Тъкмо затова сега е време да помислим внимателно в какъв свят искаме да живеем, как точно си го представяме- по-справедлив, по-свободен, по-демократичен, с по-чисто и ефективно производство, по-отговорно потребление, с по-добро образование, по-добро здравеопазване, където миграцията не е икономическа необходимост, а единствено резултат от свободен избор. За да можем да се обединим и мобилизираме за постигането на значими национални и европейски цели, които неминуемо ще изискват големи промени.

II. Дейности на членовете на Делегацията на българските социалисти в ЕП

Основните принципни, ориентири в дейността ни, са заложили в нашата програма за България и политиките, очертани във „Визия за България“ и предизборната платформа на БСП за евроизбори 2019 „Визия за Европа - За социална Европа на гражданите и народите, срещу неравенството и бедността!“.

Отчитайки актуалната политическа ситуация, Делегацията ни даде своя принос в работата на Групата на социалистите и демократите в ЕП по трудни и

стратегически за ЕС теми. Българските социалисти се ползват с авторитет и имат активна позиция по ключови въпроси от европейската политика. Освен това, българските социалисти в ЕП бяха водещи в редица инициативи за отстояване на българските национални интереси.

Ръководителят на Делегацията Петър Витанов е член на Комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните, на Комисията по транспорт и туризъм, на Делегацията в Комитета за парламентарно партньорство ЕС – Армения, Комитета за парламентарно сътрудничество ЕС – Азербайджан и Парламентарния комитет за асоцииране ЕС – Грузия и на Делегацията в Парламентарна асамблея Евронест. Той е заместващ член в Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, в Делегацията за връзки с Босна и Херцеговина и с Косово и в Делегацията в Комитета за парламентарно сътрудничество ЕС – Русия.

Президентът на ПЕС Сергей Станишев е член на Комисията по външни работи и на Делегацията в Съвместния парламентарен комитет ЕС – Северна Македония. Заместващ член е в Комисията по икономически и парични въпроси и в Делегацията в Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Албания.

Елена Йончева е заместник-председател на Делегацията за връзки с Израел. Тя е член на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, на Подкомисията по сигурност и отбрана, на Делегацията за връзки с Афганистан и на Делегацията в Парламентарната асамблея на Съюза за Средиземноморието. Заместващ член е в Комисията по външни работи и в Делегацията за връзки с Китайската народна република.

Иво Христов е член на Комисията по промишленост, изследвания и енергетика и на Делегацията в комитетите за парламентарно сътрудничество ЕС - Казахстан, ЕС - Киргизстан, ЕС - Узбекистан и ЕС -Таджикистан и за връзки с Туркменистан и Монголия. Заместващ член е в Комисията по земеделие и развитие на селските райони, в Комисията по рибно стопанство, в Делегацията за връзки със САЩ и в Делегацията в Съвместната парламентарна асамблея АКТБ-ЕС (държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн).

Цветелина Пенкова е член на Комисията по бюджетен контрол, на Комисията по промишленост, изследвания и енергетика, на Комисията по регионално развитие, на Делегацията в Парламентарния комитет по стабилизиране и асоцииране ЕС – Сърбия. Заместващ член е в Комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите, в Делегацията за връзки с Япония, в Делегацията за връзки с държавите от Югоизточна Азия и Асоциацията на народите от Югоизточна Азия.

2.1. Изграждане на европейски социален съюз, подкрепен от нов икономически модел на развитие и растеж

Още преди началото на мандата на новия състав на ЕК, социалистите поставиха редица условия по отношение на социалните политики на ЕС към кандидата фон дер Лайен. В резултат, за първи път кандидат за председател на ЕК пое ясни писмени ангажименти- част от Манифеста на ПЕС, насочени към ключови социални инициативи /напр. създаване на европейска рамка за минимална работна заплата, механизъм за помощ при безработица, план за реализиране на принципите на Социалния стълб/.

Разрастващата се социално-икономическа криза след началото на пандемията ускори възприемането на редица предложения на левицата в социалната сфера, дори от страна на традиционно скептичната десница - напр. схемата за

помощ при безработица (SURE) на стойност 100 млрд. евро, която дава възможност да бъдат компенсирани временно освободени от работа вследствие на пандемията. По предварителни разчети, ЕК е предложила България да получи 511 млн. евро по схемата, иницирана от левите еврокомисари Паоло Джентилони и Никола Шмит.

Основен приоритет в работата на Сергей Станишев са реализирането на социалните политики на ПЕС, както и осъществяването на Младежкия план на социалистите. От март 2020 г., Станишев организира ежеседмични видеоконферентни разговори с еврокомисарите от ПЕС и лидера на Групата на социалистите и демократите в ЕП Ираче Гарсия с цел координация на общи действия относно икономическите и социални мерки на ЕС за възстановяване от кризата. На 1 май 2020 г. организира събитие по повод Деня на труда, в което са представени предложенията на ПЕС за мерки срещу социално-икономическата криза, вследствие на пандемията. Включиха се над 250 000 европейци, сред които левите комисари Франс Тимерманс, Паоло Джентилони, Никола Шмит, Елиза Ферейра, Хелена Дали, Илва Йохансон, Марош Шефчович, Юта Урпилайнен и Жозеп Борел. През юни 2020 г. организира дебат на тема „План за хората, работните места и икономиката“ с участие на еврокомисарите Франс Тимерманс, Елиза Ферейра и Паоло Джентилони- лидери и министри от семейството на ПЕС, както и представители на европейските синдикати.

Една от основните цели на ръководителя на Делегацията Витанов, в унисон с опазване на националния интерес, бе запазването на конкурентоспособността на транспортния и туристически бранш и гарантирането на социалните права на ангажираните в сектора. Той концентрира усилията си в посока ограничаване на все по-набиращото разделение между Източна и Западна Европа в сферата. Изказванията му в пленарна зала са във връзка със Стратегията на ЕС за мобилност и транспорт и необходимите мерки до 2030 и след това.

Една от основните му теми беше Пакет „Мобилност I“, като той многократно настояваше за изготвяне на оценка на въздействието на мерките по отношение на околната среда, което беше възприето от ЕК, и такава оценка се очаква да бъде готова през месец септември 2020. По негова инициатива започна дебат в пленарна зала относно въздействието на мерките от Пакет „Мобилност“ върху работниците, клиентите, конкуренцията, бъдещата структура на сектора на автомобилните превози на товари, както и върху функционирането на вътрешния пазар. Той беше и докладчик в сянка по предложението за Директива за определяне на специфични правила за командироването на водачи в сектора на автомобилния транспорт. Бяха внесени предложения за изменения в защита на българските превозвачи по трите законодателни предложения от Пакет „Мобилност“.

Въпреки всички усилия, положени в рамките на Европейския парламент, Пакет „Мобилност“ I беше приет, като окончателните разпоредби са в своя най-рестриктивен и дискриминационен вариант, който досега е бил разглеждан. Така на практика ще бъде нарушено функционирането на вътрешния пазар чрез въвеждането на протекционистични мерки.

Петър Витанов е докладчик в сянка от страна на Групата на социалистите и демократите в Комисията по транспорт и туризъм по Фонда за справедлив преход, който предвижда средства за облекчаване на социално-икономическите последици от трансформацията към въглероднеутрална икономика до 2050 г. в най-засегнатите региони, като се подкрепи преквалификацията на работници, подпомогнат се МСП при създаването на нови икономически възмож-

ности, диверсифицира се икономическата дейност и се инвестира в бъдещето на най-засегнатите региони. Витанов подсигури подкрепа за разширяване обхвата на Фонда в няколко направления, така че бъде гарантирана засилена подкрепа за най-засегнатите от прехода сектори, региони и хора. Едно от тях касае включването на подкрепата за доходите и субсидии за мобилност на работници, които трябва да се преместят на нова работа в друго населено място, както и подкрепа за самоосигуряващите се лица, поради тяхната уязвимост / те плащат най-тежка социална цена/.

Витанов е активен и по темата за здравеопазването в Комисията по околна среда, публично здраве и безопасност на храните, като участва в изготвянето на позицията на Сид за бъдещето на европейските здравни политики и е съвносител на изменения по доклада за недостига на лекарства и доклада за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето.

Общата селскостопанска политика е най-голямото политическо предизвикателство в настоящия мандат на ЕП в сферата на земеделието и развитието на селските региони- теми, по които Иво Христов заема активни и критични позиции в комисията АГРИ. Предложените текстове в сегашния си вид не съвпадат с визията на българските социалисти за развитие на селското стопанство като някои ключови предложения са отхвърлени в предишния мандат на ЕП. Тава- нът за субсидии остава доброволен и същевременно твърде висок, съпоставим с този в сегашния формат. Не се предвижда изравняване на субсидиите между фермерите в отделните страни. Предложението да има обвързване между субсидиите и социално отговорното отношение към трудещите се и възможността за финансови санкции при нарушение, също не беше прието.

Още от началото на мандата Иво Христов отстоява тезата, че за нас, като български социалисти, това са червени линии и ако те не бъдат променени, не можем да дадем своята подкрепа за подобна политика. Преговорите по законодателния пакет продължават на ниво Комисия по земеделие, като нашата позиция е, че без социално отговорна политика, която да гарантира възможността на максимален брой хора да започнат и поддържат устойчив бизнес, българските социалисти не бива да подкрепяме това предложение. По време на тематично обсъждане Иво Христов защити тезата, че в следващия програмен период трябва да има обвързване на субсидиите с гаранции за спазването на правата на работещите в сектор „Земеделие“. Ако това не бъде гарантирано, ОСП ще създаде възможности за социален дъмпинг и ощетяващи работниците практики.

Христов отправи и редица писмени въпроси към Европейската комисия, свързани със сигурността на петото поколение клетъчни мрежи, риска от засилване на цифровото разделение вследствие на внедряването им, както и за необходимостта от финансиране на научни изследвания за установяване на възможни вреди за човешкото здраве и биоразнообразието. Той взе и пряко участие в изработването на стратегията на ЕП в сферата на дигиталните технологии, като постави акцент върху необходимостта от широк обществен дебат и оценка на риска от въвеждането на технологиите от пето и шесто поколение.

В резултат на систематичните усилия на Иво Христов за въвеждане на темата за здравния аспект от въвеждането на 5G, същата бе наложена в дневния ред на европейските институции. ЕК даде положителна оценка и по предложенията от Иво Христов пилотни проекти на стойност 3 500 000 евро, свързани с навлизането на 5G. Те ще финансират изработването на методология за измерване и оценка на риска от излагане на радиочестотни лъчения, както и за изграждането на електронна система, чрез която съответните данни ще бъдат

достъпни за обществеността. В качеството си на член на Комитета за научни изследвания и технологии (СТОА) на ЕП, той възложи изготвянето от международен екип на мащабно научно изследване за потенциалните рискове от въвеждането на 5G за околната среда и човешкото здраве до края на 2020 г.

В контекста на разразилата се епидемия от COVID-19 през май, Цветелина Пенкова инициира и изпрати писмо до председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен и комисаря по вътрешен пазар Тиери Бретон с препоръки за въвеждане на общи санитарни стандарти за ресторантския бранш с цел по-бързо отваряне и възстановяване на сектора. Предложените точки бяха възприети в последвалата стратегия на ЕК за прилагане на общи санитарни мерки в ЕС.

Иво Христов е съавтор на две писма до ЕК, с които призова затова неизползваните средства от Програмата за развитие на селските региони да могат да бъдат насочени за компенсаторни мерки за сектора, както и затова производителите на цветя да бъдат включени към мерките, подпомагащи потърпевшите в сектора, имайки предвид големите щети, които ангажираните в него претърпяха по време на мерките на изолация.

2.2. Единен и демократичен Европейски съюз, който уважава суверенитета на държавите-членки

Поредицата вътрешнополитически скандали и грешни стъпки на правителството водят до категоричния извод, че България все още не е преборила организираната престъпност и корупцията по високите етажи на властта. Показателно е, че месеци след обявяване на намерението за прекратяване на механизма, ЕК все още не е взела окончателно решение за спиране на мониторинга. Преместването на препоръките от докладите за МСП в новия Европейски механизъм за върховенството на закона и Европейския семестър едва ли могат да заблудят европейските ни партньори, че проблемите вече са решени. Ключов елемент от намеренията на ЕК за общ европейски механизъм е и обвързването му с плащанията по еврофондовете – инструмент, подкрепен от Делегацията на българските социалисти, под условието, че европейските граждани не трябва да плащат цената за злоупотребите и некомпетентността на своите правителства.

Основен принцип в дейността на Делегацията е спазването на прозрачността на процедурите и демократичното начало при изборния процес /на ниво Съюз и на национално ниво./ В този контекст беше и оттеглянето на Сергей Станишев по отношение оповестената му кандидатура за председател на ЕП. Евентуалното му избиране щеше да бъде обвързващо за политическото семейство и парламентарната група във връзка с постигнатия пакет от договорености от премиерите и щеше да послужи като печат на взетите решения. Той неколккратно заяви, че ПЕС стои зад Франас Тимерманс и волята на избирателите и се противопоставя на тежкия политически компромис, предлаган от европейските премиери.

Опазването на правовата държава и върховенството на закона са водещ приоритет за българската делегация. В Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешен ред БСП има двама представители – Елена Йончева и Петър Витанов.

Дейността на Йончева е насочена основно по темите борба с корупцията, върховенство на закона и медийна свобода. Съществена част от нея е под формата на актуални въпроси към високопоставени лица в ЕК, сред които Жан-Клод Юнкер, Урсула фон дер Лайен, Франс Тимерманс, Вера Йоурова,

Маргаритис Схинас, Илва Йохансон, Дедие Рейнардс и други. Инициатор е на изпратеното през м. юли 2020 г. писмо от българската делегация до председателя на ЕК относно проблемите с върховенството на закона в България. Съавтор и на писмо до президента на Европейския съвет във връзка с проблемите с върховенството на закона в редица страни от Източна Европа, сред които и България. По темата Йончева проведе и редица многостранни и двустранни срещи с цел повишаване на осведомеността на европейските партньори относно ситуацията в България, както и планиране на конкретни дискусии в ЕП по темата.

Йончева е съавтор и на внесената от ЕП декларация относно превенция на корупцията при усвояването на европейски средства, отпуснати от ЕК за справяне с последиците от пандемията с коронавируса, разработена през м. април 2020 г. по линия на Интергрупата на ЕП за борба с корупцията. Съавтор е и на писмо до президента на Европейския съвет г-н Шарл Мишел, във връзка с проблемите с върховенството на закона в редица страни от Източна Европа, сред които и България.

По инициатива на Елена Йончева темата за борбата с корупцията беше възстановена сред приоритетите на Стратегията за ЕС за вътрешна сигурност за периода 2020-2024 г. (EU Security Union Strategy). Темата за борбата с корупцията напълно отсъстваше от европейската стратегия в предходния период (2014-2019 г.)

Основен акцент в дейността на Петър Витанов в ЛИБЕ е работата по отношение на равнопоставеността, върховенство на закона и защита на човешките права и личните данни. Съвносител е на редица изменения по доклади, свързани с основните права в ЕС; споразумението между Европол и Нова Зеландия за обмен на лични данни; споразуменията с Беларус за обратно приемане на незаконно пребиваващи лица и облекчаване на визовия режим; рамката за етичните аспекти на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии и др.

Във връзка с предстоящото изработване на европейска законодателна рамка за изкуствен интелект, Иво Христов инициира изготвянето на изследване, чиято цел е да идентифицира подходящи нормативни инструменти за справянето с т. нар. дийпфейкс. С помощта на тази технология, базирана на изкуствен интелект, могат да се фалшифицират видео и аудио записи с цел манипулация. Европейското законодателство трябва да разполага със защитни механизми за ограничаване до минимум на манипулациите в ерата на технологиите.

Йончева инициира дебат за създаване на европейски фонд за подкрепа на разследващата журналистика, както и промяна на правилата за предоставяне на европейски средства на медиите. В резултат на тези дискусии се очаква в новия програмен период средствата, предоставяни на медиите, да бъдат преразпределяни чрез международни и европейски неправителствени организации, а не чрез националните правителства.

В контекста на усилията на Иво Христов за оценка на рисковете на мобилните мрежи от пето поколение, той инициира тематична кръгла маса в ЕП за възможностите и предизвикателствата пред внедряването на 5G с представители на европейските институции, мобилните оператори, ИТ сектора и научната общност. В рамките на комисията ИТРЕ той многократно поставя въпроса за необходимостта от съблюдаване на „принципа на предпазливостта“ - инструмент, чрез който ЕС може да възпре разпространението на нова технология, в случай че не са налични солидни научни гаранции за безопасността ѝ. Тук се изхожда от разбирането, че наред с очакваните ползи в икономически план,

следва да се обърне внимание и на рисковете, свързани с киберсигурността и потенциалните ефекти върху околната среда и човешкото здраве.

Основен въпрос в работата на Цветелина Пенкова беше осигуряването на балансирано сътрудничество между ЕС и Великобритания след Брекзит, както и справедливото подпомагане на икономически най-засегнатите страни при напускане на страната без подписано споразумение. Като основен докладчик по две досиета в Комисията по регионално развитие, Пенкова договори включване на текстове, защитаващи запазването на справедлива трудова мобилност между граждани на ЕС и Великобритания. Бяха приети препоръки, че преговорите за бъдещото споразумение трябва да включва разпоредби относно защита на правата на работници.

2.3. Многогодишна финансова рамка в услуга на сближаването, на гражданите и на реалната икономика

Делегацията на българските социалисти работи активно по реализиране на приоритетите на ЕК съобразно националните специфики и в подкрепа на най-уязвими сектори и граждани.

Началото на пандемията и очертаващата се мащабна икономическа криза драстично промени посоката на неуспешните до началото на март 2020 г. преговори между европейските лидери за следваща МФР на ЕС. Това създаде предпоставки за орязване на финансирането по редица приоритети на ЕК. Ето защо, още от самото начало на кризата, европейската левица призова за амбициозна възстановителна стратегия, в допълнение към МФР, с цел подпомагане на държави, региони, общества, бизнеси и граждани, които понасят тежките последствия от пандемията.

През март 2020 г. Сергей Станишев се обърна към лидерите на партиите, членуващи в ПЕС, с предложения за леви политики и финансови инструменти, които да бъдат част от Плана за възстановяване на Европа. В обща инициатива с лидера на Групата на социалистите Ираче Гарсия и председателя на ПЕС в Комитета на регионите Кристоф Руйон, Станишев изпрати отворено писмо до финансовите министри от Евронзоната с призив за Европейски план за икономическо възстановяване чрез спешни мерки, предложени от социалистите. Той е инициатор и на редица събития с участието на комисари, премиери, лидери на партии, евродепутати, икономисти и представители на европейските синдикати в посока на разработване на предложенията на левицата за излизане от кризата.

Преди началото на финалните преговори за МФР, групата на социалистите и демократите разработи план за собствени ресурси на ЕС, с които да бъдат финансирани новите приоритети и социални политики, както и Фонда за възстановяване на Европа / напр. въвеждане на данък върху финансовите трансакции, данъчно облагане на големите цифрови гиганти като Гугъл, Амазон, Фейсбук и Епъл и др./ . Позицията на социалистите е, че собствените ресурси могат да бъдат основен източник за запазване и подобряване на качеството на живот на европейските граждани, вместо да се орязват програми със социален ефект или да се натоварват отделните държави с увеличени вноски.

По отношение на МФР, цената на постигнатия компромис през юли обаче изглежда висока. Европейските лидери предпочетоха да се борят за средства в националните бюджети, докато на заден план останаха областите, които са ключови за бъдещото икономическо развитие, растеж и глобална конкурентоспособност на ЕС. От това губят най-вече държавите в „периферията“, сред които и България, а в резултат на този подход бяха орязани редица ключови

за нас политики. В извънредна пленарна сесия, Делегацията на българските социалисти и Групата на социалистите и демократите подкрепиха резолюция, която отхвърля МФР във вида, приет от европейските лидери. Левицата обявява, че ще настоява за запазване на средствата за Кохезионна политика, младежки политики, Фонда за справедлив преход и др.

По отношение разширяване обхвата на финансиране на Фонда за справедлив преход, Петър Витанов предложи въвеждане на нов източник на приходи за бюджета на ЕС под формата например на т.н. въглероден граничен данък за трети страни, които предлагат на вътрешния пазар стоки и изделия, неотговарящи на екологични стандарти на ЕС. Освен това, осигуряване на плавен преход и сигурност на доставките на енергия. Включване на природния газ в преходния период до 2050 г. като енергиен източник, но при определени условия: инвестиции за модернизирани и замяна на съществуваща високоемисионна инфраструктура.

Цветелина Пенкова е избрана за докладчик за Сид по предложението за създаване на целенасочен инструмент за предоставяне на заеми за публичния сектор по Механизма за справедлив преход. Преговорите ще започнат през септември, като основната позиция ще бъде да се предоставят повече средства с преференциални условия за най-силно засегнатите отрасли и най-отдалечените региони, където тези индустрии са определящи за икономиката.

Тя е и основен докладчик на Комисията по регионално развитие по доклада за изготвяне на нова индустриална стратегия на ЕС. Постигнати са компромиси, които настояват инвестициите в развитие на индустриални мощности да подпомагат икономическото сближаване между по-бедните и по-богатите региони в ЕС, както и европейските фондове да се използват за преквалификация на работници и подпомагане на местни малки и средни предприятия, отново основен приоритет на България.

Тя беше поканена като основен говорител в най-голямата европейска конференция по въпросите на финансовите регулации - The Eurofi Financial Forum 2020, организирана от Германското председателство на Съвета на ЕС. В конференцията участват финансовите министри от ЕС, представители на ЕК и ЕП, ръководители на централни банки, както и представители от частния сектор. Пенкова се включи в дискусиите относно регулациите на технологиите във финансовия сектор и внедряването на изкуствения интелект в иновативните финансови технологии.

Акцент от работата на Иво Христов в Комисията по промишленост и енергетика е борбата за социално справедлив зелен преход, отчитайки обстоятелството, че целите за климатична неутралност до 2050 г. трябва да се гледат с премерен реализъм, който ясно да отчита спецификите и нуждите на отделните държави-членки. Природният газ и атомната енергия са гаранция за конкурентоспособността на българската икономика и трябва да бъдат признати като инструмент за ефикасен екологичен преход в средносрочен хоризонт. Следвайки тази максима, той внесе и успешно защити редица законодателни изменения по линия на Европейския зелен пакт.

В контекста на Пакта, Комисията по земеделие и развитие на селските райони прие становище, в което беше включено ключовото предложение на Христов да се предвиди механизъм за увеличаване на митата за страните, които не прилагат стандарти и изисквания за смекчаване промяната в климата, съпоставими с тези в ЕС. Несправедливо е спрямо българските производители да увеличаваме техните отговорности и задължения, оставяйки вноса от трети страни при други условия.

Цветелина Пенкова бе избрана за докладчик в Комисията по бюджетен контрол от страна на Сид по досието „Освобождането от отговорност на ЕК при изпълнението на бюджета за 2018 г.“. Основната насока на дейността ѝ по темата беше в посока защита на националния интерес на България, а именно гарантиране на законосъобразността, точността и финансовата стабилност на бюджетните операции и системите за финансов контрол, както и доброто финансово управление на европейския бюджет. Тя внесе препоръки/поправки в доклада за изразходването на Европейския, като засилване на административния капацитет на държавите-членки, оптимизиране на одитните процедури от страна на контролните органи и по-справедливото разпределение на средствата между държавите-членки, особено в сферата на науката и изследванията. Пенкова бе повторно избрана за докладчик по тази тема.

В началото на парламентарния мандат Иво Христов внесе предложение за увеличаване със 70 000 000 евро на бюджета на ЕК за борба с Африканската чума по свинете за страни като България, които бяха и все още са силно засегнати от заболяването. Предложението му беше гласувано от Парламента и увеличението стана факт през настоящата година. Важен акцент в работата на Иво Христов бяха и дебатите относно критичното намаляване на естествените опрашители, което крие риск от екологична катастрофа. Той настоя да бъдат наложени забрани над зловерните за околната среда и опрашителите пестициди.

2.4. Силна и ефективна Кохезионна политика след 2020 г.

В предходния мандат на ЕП отстоявахме неорязването на средствата за Кохезионна политика. Тогава ние се противопоставихме на предложенията на десните за пренасочване на пари от регионалната политика към секторите отбрана и сигурност. След европейските избори продължихме да отстояваме запазването на средствата за Кохезионна политика. В хода на преговорите за новия състав на ЕК семейството на социалистите извоюва запазването на поста за еврокомисар по регионално развитие – португалката Елиза Ферейра.

Цветелина Пенкова работи активно в Комисията по регионално развитие, като следи темите свързани с преговорите за следваща Многогодишна финансова рамка на ЕС и средствата за България по различните оперативни програми на ЕС. В началото на 2020 г. тя беше избрана за главен докладчик по становище на Комисията по регионално развитие във връзка с доклад на Комисията по промишленост, изследвания и енергетика за изготвяне на нова индустриална стратегия на ЕС. Бяха постигнати компромиси, които настояват инвестициите в развитие на индустриални мощности да подпомагат икономическото сближаване между по-бедните и по-богатите региони в ЕС, както и европейските фондове да се използват за преквалификация на работници и подпомагане на местни малки и средни предприятия, отново основен приоритет на България. Договорени бяха текстове, че инвестициите в изследвания, иновации и преквалификация на работниците трябва да бъдат основата на индустриалната трансформация в ЕС. Беше подчертано, че е необходима повече финансова подкрепа от ЕС, за да се гарантира, че никой, от сега заетите в индустрията, няма да бъде изоставен и да се почувства пренебрегнат от предстоящата трансформация. Тя успя да защити компромис, който подканва ЕС да изгради сигурни и устойчиви производства, използващи суровини и продукти от европейския пазар, за да гарантира, че при нова криза няма да зависи от трети страни за задоволяване на своите нужди. Очаква се докладът да бъде гласуван в ресорната комисия през септември 2020 г. и в пленарна зала през ноември 2020 г.

Предвид забавянето с приемането на следващата ОСП, ЕК предложи, а ЕП прие мандат за преходен период от две години, който ще гарантира прехода между двете политики – тази от сегашния програмен период и бъдещата ОСП. Предложението за удължаване на преходната национална помощ беше прието, а това е важно за чувствителни производства у нас, като това на тютюн, които все още ангажират хиляди хора, но същевременно не могат да получат друга помощ на подпомагане.

Основната акцент в дейността на Иво Христов е и включването на Черно море и неговата специфика в дискусиите и политическите решения за сектор Рибарство. Черно море в сферата на рибарството е сравнително непознато на европейско ниво, заради малкия излаз на ЕС към неговите води. По предложение на Христов Комисията по рибно стопанство ще изготви доклад относно „Предизвикателствата и възможностите пред риболовния сектор в Черно море“. Той беше определен за докладчик по темата и ще насочи вниманието към текущите проблеми, които пречат на развитието на сектора. Застаряването на рибарите и технологическата амортизация на съоръженията в българския риболовен флот са две много сериозни предизвикателства, на които Иво Христов неколккратно обърна внимание по време на тематичните дискусии в ресорната комисия.

Особено важен е Регламентът относно контрола в рибарството, който е от изключителна важност за развитието на сектора. Той въвежда изисквания, които ще бъдат трудни за изпълнение за голяма част от българския риболовен флот, ако не се предвидят изключения или достатъчно ресурси за модернизирването и технологизирането му чрез Европейския фонд за морско дело и рибарство. Иво Христов настоя за необходимостта от гъвкав подход към дребния риболов, който няма голяма икономическа тежест на национално ниво, но на регионално и местно осигурява поминък и доходи за стотици български семейства и осигурява храна и суровина за други сектори. Той изтъкна необходимостта възрастните рибари с малки лодки да не бъдат обременявани с електронна отчетност.

2.5. Европейски съюз за младите и по-добър живот и активно демократично участие на бъдещите поколения

През 2016 г., по инициатива на Сергей Станишев, ПЕС стартира Европейския младежки план, разработен в сътрудничество с всички членуващи партии и организации и подкрепен от партийни лидери и министър-председатели от европейската левица.

В резултат от дългогодишна кампания на президента на ПЕС и Групата на социалистите и демократите в ЕП, програмата за „Младежка гаранция“ беше стартирана през 2014 г. От началото на програмата повече от 24 млн. млади хора са регистрирани в програми по „Младежката гаранция“ в ЕС, а 14 млн. от тях са приели предложение за работа, обучение или стаж. По настояване на ПЕС и Групата на социалистите, през 2019 г. бюджетът на програмата беше увеличен, като общата сума за периода 2014 г. – 2020 г. възлиза на 9 млрд. евро. По данни на ЕК за този период младежката безработица в ЕС е намаляла от 24.4% през април 2013 г. до 15.4% през април 2020 г. През юли 2020 г. еврокомисарят от ПЕС Никола Шмит стартира инициатива за продължаване на тази политика. Амбицията е да бъдат инвестирани най-малко 22 млрд. евро за подкрепа на младежката заетост за периода 2021 г. – 2027 г. от следващата МФР и Фонда за възстановяване на ЕС.

Друг основен елемент от Европейския младежки план е програмата в областта на образованието – Еразъм+. По данни на ЕК, в България през 2018 г.

близо 14 000 участници са били част от 386 български проекта по програмата, като финансирането за тях е било в размер на 25.59 млн. евро. Под натиска на ПЕС и Групата на социалистите и демократите, през 2018 г. ЕП прие позиция за утрояване на бюджета за програмата Еразъм + до 45 млрд. евро. Предложението за значително увеличаване на финансирането беше подкрепено и от Урсула фон дер Лайен. В обновената позиция на ЕК относно МФР за периода 2021 г. – 2027 г. предложеното финансиране обаче е едва 24.6 млрд. евро, а европейските лидери излязоха с още по-консервативно предложение за бюджет на стойност 21.2 млрд. евро.

През изминалия мандат Станишев, ПЕС и Групата на социалистите и демократите в ЕП положиха усилия за създаването на Детска гаранция и предложението на социалистите за гарантиране на бюджет от 5.9 млрд. евро беше подкрепено в пленарна зала на ЕП. Очаква се левият еврокомисар Никола Шмит да представи предложение на ЕК.

Извън непосредствената си парламентарна дейност, Петър Витанов припознава като основен свой основен приоритет политиките за младежта. Той взема активно участие в инициативи и проекти, свързани с повишаване на информираността на младите хора у нас и в Европа относно начина на функциониране на ЕС, европейските политики и възможностите за включване на гражданския сектор. Участва в различни срещи с ученици, студенти, старши и млади посланици от Програмата за училища посланици с цел обсъждане на младежките политики на ЕС, както и актуални политически въпроси от международния дневен ред.

Политиките за младежта са сред приоритетните теми и за Цветелина Пенкова. Тя организира различни срещи с представители на учебни заведения, НПО и фондации в страната. Обсъдени бяха приоритетите на ЕП, възможностите за подобряване на условията на живот за най-рисковите групи в страната, организирането на различни обучения и други съвместни мероприятия. В тази връзка, Цветелина Пенкова се ангажира и да защитава интересите на хората с епилепсия и страдащите от деменция и да се бори за припознаването им като приоритет в европейския и национален дневен ред.

На 9 декември 2019 г. Пенкова организира среща разговор „Младежки и университетски практики за Европа на знанието“. В събитието се включиха студенти и преподаватели от различни висши училища. Дискутирани са възможностите за създаване на контакти между академичната сфера и европейските институции и теми, свързани с проблемите на академичните общности, достъпът до информация и организирането и провеждането на различни младежки инициативи.

Петър Витанов организира и конкурс на тема „Моята европейска история от вкъщи“ по случай Деня на Европа и Деня на победата през май 2020 г. Обхванати са младежи на възраст между 18 и 29 години и има за цел визуално и текстово да покаже авторовата визия за възприятието на Европа в рамките на пандемията, предоставяйки допълнителни възможности на младите хора в България за творческа изява на европейска тематика.

През април 2020 г. Цветелина Пенкова и екипът ѝ реализираха мащабна онлайн кампанията #PRAYATHOME, която обедини голям брой публични личности, културни дейци, музиканти, творци, студенти и млади хора. Кампанията даде своя принос в битката срещу разпространението на коронавируса и показа ангажираността на културните дейци в обществените процеси в страната.

2.6. Устойчива миграционна политика, основана на солидарност и уважение към националните приоритети

През предходния мандат на ЕП в условията на изострена политическа реторика, Делегацията на българските социалисти отстояваше разработването на системна политика за справяне с предизвикателствата на бежанската вълна и миграцията, в това число цялостна реформа на Дъблинския регламент в посока солидарно поемане на отговорност при нова криза, което е в пряк интерес на България.

Въпреки приетите позиции на ЕП по Пакта за миграцията, държавите-членки в Съвета не успяха да стигнат до консенсус по въпроса. Ето защо в предизборната кампания левицата зае позиция за преразглеждане на регламента „Дъблин“ и установяване на справедлив механизъм за разпределение на тежестта между държавите-членки. Урсула фон дер Лайен пое писмен ангажимент за Нов европейски пакт за миграция, укрепване на външните граници в ЕС и засилване на ролята на Европейската гранична и брегова охрана с 10 000 служители постоянен състав до 2024 г.

Като част от рестарта на процеса, през октомври 2019 г. председателят на ЕП Давид Сасоли обяви, че досието по реформата на миграционната политика се счита за недовършено и работата от предишния мандат следва да бъде продължена. В позициите на ЕП от предходния мандат по Дъблинския регламент и останалите 6 законопроекта от политиката по миграция на ЕС са включени и предложения на Сергей Станишев и Делегацията на българските социалисти, които отразяват интереса на България. Социалистите успяха да се преборят за ресор „Вътрешни работи“ в ЕК - Илва Йохансон, която разполага с пряк надзор върху разработването на Новия европейски пакт за миграцията – отговорност, която през предишния мандат беше изцяло в ръцете на ЕНП.

По време на отчетния период Елена Йончева е избрана за водещ докладчик от страна на ЕП по Регламента за създаване на Европейска агенция за убежище, което я нареди сред 7-те членове на ЕП, на които е възложено да проведат преговорите по реформата на Общата европейска система за миграция и убежище. Предложението предвижда трансформирането на действащата Европейска служба за убежище в пълноправна агенция, по аналогия на Европол и Фронтекс, но в областта на миграцията и убежището. Цели се засилване на ролята и дейността на агенцията, така че да може отделните държави, а и ЕС като цяло, да предвиждат и управляват по-добре миграционните кризи, така че системата да работи по-ефективно.

Йончева постави многократно въпроса за ефективното управление на миграционните потоци в рамките на Комисията ЛИБЕ, като специално внимание беше отделено на Източносредиземноморския маршрут. При рязкото увеличаване на миграционния натиск към ЕС от Турция /февруари-март 2020 г./, тя беше поканена за член на неформалната работна група от страна на Сид по въпросите на миграцията. През м. юли 2020 г. участва като основен говорител в конференция, организирана от немския евродепутат Деймиън Боселегер на тема „Бъдещето на миграционната политика на ЕС“.

Петър Витанов и Елена Йончева внесоха изменения по проект на доклад относно прилагането на Регламента „Дъблин III“ като един от основните нормативни актове, на които се гради миграционната политика на ЕС.

Цветелина Пенкова бе докладчик по специалния доклад на ЕСП за ефективността на европейските информационни системи за граничен контрол. Докладът показва, че има забавяне в предоставянето на данни между държавите и въпреки наличието на база данни, тя често е непълна, което води до неефективно използване на общоевропейската система за граничен контрол.

2.7. Европейският съюз - самостоятелен фактор в глобалната политика

Сред основните приоритети на ПЕС и Групата на социалистите в сферата на външната политика на ЕС, които бяха поставени като условия пред новия председател на ЕК, бяха гаранции за сключване на международни търговски споразумения, съобразно защитата на социалните и екологични стандарти в ЕС, както и продължаване на процеса на европейска интеграция на страните от Западните Балкани.

След споразумението от 2018 г. между левите премиери Зоран Заев и Алексис Ципрас, политиката на разширяване на ЕС стана жертва на краткосрочни вътрешнополитически съображения от някои европейски лидери. В резултат, „зелената светлина“ за започване на преговори със Северна Македония и Албания беше отлагана в продължение на две години.

В израз на подкрепата на европейската левица, през октомври 2019 г. Сергей Станишев изпрати писмо до председателя на Европейския съвет Доналд Туск с призив въпросът да бъде включен в най-кратки срокове в дневния ред на срещите на европейските лидери, така че ЕС да изпълни своите ангажименти. Като член на Комисията по външни работи в ЕП, Станишев внесе изменения в доклад за препоръки към Съвета преди срещата на върха ЕС-Западни Балкани в Загреб, която официално даде „зелена светлина“ за преговори с двете страни /договорена от външните министри на държавите членки на 24 март 2020 г./ Според текстовете външната политика на ЕС и политиката по разширяване следва да се определят спрямо определени критерии на експертно ниво, а не спрямо вътрешнополитически съображения на държави-членки. Изтъкната е важността от поддържането на добросъседските отношения между страните-кандидатки и държавите-членки на ЕС след старта на преговорния процес и се призовава за определяне на конкретна дата за започване на преговори с Албания и Македония в най-кратки срокове.

През 2019 г. и 2020 г. президентът на ПЕС проведе посещения в Северна Македония и Албания. По време на среща с премиера Зоран Заев, той изрази категоричната подкрепа на левицата за начало на преговори и благодари за усилията на социалдемократите в Северна Македония за подобряване на отношенията с България, включително подписването на Договора за добросъседство със страната ни след повече от 10 години протакане от правителството на Груевски. В Албания Станишев се срещна с представителите на българската общност в страната, а в разговор с премиера Еди Рама и лидера на парламентарната група на социалистите Таулан Бала, изрази благодарност за подкрепата за признаването на българското малцинство през 2017 г.³

Като член на Делегацията ЕС-Сърбия, Цветелина Пенкова бе на официално посещение в Белград /октомври 2019 г./ Тя проведе срещи на високо равнище с президента на Сърбия Александър Вучич, министър-председателя Ана Бърнабич, министъра на вътрешните работи Небойша Стефанович, министъра по европейска интеграция Ядранка Йоксимович и председателя на делегацията на Народното събрание на Сърбия Владимир Орлич. Основни теми в разговорите бяха актуалната ситуация и връзките с ЕС, напредъкът в преговорите по глава 23 (върховенство на закона, съдебна система и основни права и свободи) и глава 24 (правосъдие, свобода и сигурност) и перспективите пред развитието на страната, диалогът Сърбия-Косово.

Политиката към източните съседи е друго приоритетно направление в дейността на Делегацията на българските социалисти в ЕП. Като член на Деле-

³ Очаква се при преброяването на населението в Албания в края на 2020 г. за първи път да фигурира графата „българин“. Отдавна договорено е и създаване на български Културно-информационен център в страната.

гацията на ЕП в ЕВРОНЕСТ ръководителят на Делегацията Петър Витанов е съдокладчик в Комисията по енергийна сигурност на Асамблеята⁴ по работен документ на тема „Към енергийна ефикасност, диверсификация и независимост; отчитане на капацитета и необходимостта от засилване на европейската енергийна политика и противодействие на заплахите за енергийната сигурност на страните от Източното партньорство“.

Освен работата си в ЕП по темата, той организира конференция в България на тема „Кавказки пленници: Източното партньорство на ЕС – политика на приобщаване или инструмент за съдържане?“, съвместно с Института за икономика и международни отношения на 29 ноември 2019 г. Участие взеха вицепрезидентът на Република България г-жа Илиана Йотова, зам.-председателят на 44-то Народното събрание г-н Кристиан Вигенин, бивши и настоящи народни представители, министри, дипломати, представители на академичните среди и неправителствения сектор, медии. Обсъдени бяха основните предизвикателства и проблеми пред политиката на ЕС към източните съседи 10 години след старта на инициативата Източното партньорство; какви са спецификите по отношение на Кавказкия регион; как се проектират регионалните проблеми и конфликти, потенциалът на регионалните икономически интереси и др. Предложени бяха и възможности за активизиране на ролята и мястото на ЕС /и на България в частност/ в региона.

Елена Йончева е избрана за докладчик в сянка от страна на Сид по доклада за Прилагане и управление на Постоянното структурирано сътрудничество (PESCO) – въпроси, касаещи външната политика и политиката по сигурност и отбрана на ЕС.

По инициатива на Иво Христов СТОА ще изготви проучване за етичните и правни аспекти в сферата на отбраната и военното дело. Специално внимание ще бъде отделено на предизвикателствата, свързани с използването на полуавтономни и автономни летални оръжейни системи, чиято употреба често излиза извън съществуващата правна рамка.

През ноември 2019 Цветелина Пенкова участва в конференция в Тбилиси, Грузия, посветена на свързаността и интернетa. Изграждането на мрежи (Community networks) е основен фактор за развитието на региона, както и за сътрудничеството между ЕС и региона.

По отношение на споразумението за свободна търговия, което ЕС се очаква да сключи със страните от Южна Америка (Меркосур), Иво Христов изрази мнението, че то ще бъде пагубно за българското селско стопанство. За важни сектори за България, като производството на говеждо, свинско и пилешко месо, ориз и мед, се предвижда поетапно либерализиране на вноса от Меркосур. След като през последните две години беше констатиран свръхвнос на пилешки субпродукти от Украйна в ЕС поради липсата на квотен таван за определени видове разфасовки, като докладчик на социалистите по този въпрос в Комисията по земеделие, Христов защити позицията, че този внос трябва да бъде ограничен възможно най-скоро, което стана факт през декември 2019 г. С това бе защитен интересът на българските производители на пилешко месо и субпродукти.

III. Взаимодействие на Делегацията с БСП и нейните структури по места

Делегацията заложи и на ефективната комуникация с НС на БСП, както и с ПГ на Коалиция „БСП за България“ като елемент с изключително значение за

⁴ Формат за парламентарно сътрудничество между ЕС – от една страна – и страните от Източното партньорство/Азербайджан, Армения, Беларус, Грузия, Молдова, Украйна/

работата и на двете страни в няколко посоки. От една страна, като механизъм за координиране на позиции по ключови за България и за БСП въпроси- от друга, като път за задълбочаването и развитието на партньорства на българската левица в рамките на европейските институции.

В България Делегацията поддържа няколко офиса /Благоевград, Бургас, Монтана, Ямбол – открити в мандата на предходния ЕП – и Русе, открит през юни 2020 г./, които са подбрани специално, така че предвид чисто регионалните специфики да способстват за приближаване на европейските политики на местно ниво и да подпомагат връзката на членовете на ЕП със структурите на БСП по места. Петър Витанов и Цветелина Пенкова имат и собствени офиси съответно във Варна и Силистра/ Велико Търново.

Евродепутатите осъществяват регулярни контакти по места, организират и се включват в редица мероприятия по страната. Те бяха и активни участници в събитията от кампанията за местните избори.

Иво Христов разработи концептуална стратегия и медийно осигуряване на кампанията на Пенчо Милков за кмет на Русе, която се увенча с победата му. По време на предизборната кампания президентът на ПЕС покани Милков и кандидатът за кмет на Шумен - Венцислав Венков на форум за регионално сътрудничество в Букурещ, организиран от Румънската социалдемократическа партия. В срещата взеха участие премиерът на Румъния, министърът на отбраната на Северна Македония, както и представители на социалистическите партии от Гърция, Хърватия, Унгария, Сърбия, Албания и Черна Гора.

Посещенията по страната продължават и след отпускане на най-рестриктивните мерки, свързани с коронавируса. В кампанията за местни избори и след това са посетени области: София, София област, Благоевград, Варна, Враца, Видин, Велико Търново, Габрово, Добрич, Кюстендил, Кърджали, Пловдив, Перник, Русе, Силистра, Сливен, Стара Загора, Смолян, Търговище, Шумен, Ямбол.

Евродепутатите-социалисти се възползваха в максимален обем от възможността за изпращане на посетителски групи от България. До въвеждането на ограничения за пътуване във връзка с пандемията бяха организирани 8 такива групи с членове и симпатизанти на БСП от цялата страна.

Делегация на българските социалисти в ЕП
Септември 2020 г.

БСП

РЕЗОЛЮЦИЯ

на 50-ия Конгрес на БСП срещу проявите и настъплението на неофашизма и неонацизма в Европа

В съвременния свят все по-чести и агресивни стават проявите на неофашизъм и неонацизъм и настъплението на политически формации, изразяващи и проповядващи исторически отречени идеи и практики. Наред с тероризма и ислямския фундаментализъм, проявите на неофашизъм са сред най-тежките предизвикателства пред днешна демократична Европа.

За да водим ефективна битка с тези опасни явления, ние, българските социалисти трябва ясно да назовем причините за ренесанса и настъплението им:

Първата:

Европа се намира в дълбока социално-икономическа и ценностна криза. Бедността и социалното неравенство дезориентират широките обществени слоеве и са хранителна среда за езика на омразата, неофашизма, ксенофобията, расизма и насието. Образът на врага се възприема лесно от хората, които са уплашени за днешния ден и за бъдещето си. Така е било през 20-те и 30-те години на XX век, така може да се случи и днес.

Втората:

Поради конюнктурни или геополитически причини сме свидетели на умишлено подменяне, заличаване или negliжиране на историческата истина за фашизма, което поражда съвременната му проява. Безперспективно и несправедливо е днес, когато светът отбелязва 75 години от победата над фашизма, да звучи езикът на Студената война и русофобията. Липсата на памет за милионите жертви е реабилитация на фашизма и това трябва да се спре!

Третата:

Интересите на широки слоеве от хора на наемния труд и малкия и средния бизнес в Европа се оказаха без реално политическо представителство от левите и центристките формации. В последните години, губейки идеен ориентир и връзка с мнението на традиционните си избиратели, те направиха неприемливи компромиси с глобалния и транснационалния капитал, отдадоха приоритет на несвойствени за лявото политики и цели. В тези условия част от левите избиратели намериха своето представителство в крайно десни и популистски партии.

БСП като социалистическа, прогресивна и демократична партия категорично се противопоставя на проявите на неофашизъм и неонацизъм у нас и в Европа. В тази своя позиция ние стъпваме, както на традиционната българска толерантност и мирно съжителство между етноси и религии, така и на историческия принос на нашата партия в борбата с фашизма. Приносът на нашите идейни предци е първото антифашистко въстание в света, ролята на Георги Димитров като разобличител на нацизма по време на Лайпцигския процес, антифашистката съпротива в периода 1941-1944 г. и героичното участие на стотици хиляди български воители в Отечествена война на страната на антихитлеристката коалиция – СССР, САЩ, Великобритания.

Убедени сме, че за да бъдат преодолените проявите на неофашизъм и неонацизъм в Европа, са нужни:

» Общоевропейски политики за реабилитация на социалната държава и възстановяване на ролята на социалистическите партии като авангард в защитата на социалните права, интересите на хората на труда чрез реални социални политики;

» Европа - силен Съюз на суверенни, национални държави, провеждащ по-

литики, чийто център са интересите на човека, а не на бюрокрацията и корпорациите;

» Възстановяване на историческата истина за победата над фашизма, в която решаващ принос имат държавите съюзници – СССР, САЩ и Великобритания и народите, участвали в антифашистката съпротива, сред които Китай и Франция - членове на Съвета за сигурност на ООН;

» БСП да не влиза в коалиция с партии, които продължават да настояват за премахване на паметници за антифашистката съпротива и Втората световна война.

Ние, делегатите на 50-ия юбилеен Конгрес на БСП, смятаме, че неофашизмът и неонацизмът са реална опасност, поради което сме призвани да се борим с тях, като премахнем първопричините им. Ще се справим само чрез единни действия и непримирима идейна и гражданска позиция.

ХОРА, БДЕТЕ!

БСП